

عنوان مقاله:

کرکنس داغ، کلنی مادی یا شهری فریگی

محل انتشار:

دوفصلنامه جستارهای باستانشناسی ایران پیش از اسلام، دوره 1، شماره 2 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

یعقوب محمدی فر - استاد گروه باستان شناسی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه بوعلی سینا، همدان

حسین حبیبی - دانشجوی دکتری گروه باستان شناسی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه بوعلی سینا، همدان

خلاصه مقاله:

کرکنس داغ یکی از شناخته شده ترین محوطه های عصر آهن در مرکز ترکیه امروزی است. در این محوطه چندین فصل فعالیت باستان شناختی انجام شده که به شناخت شهری عظیم با ابعاد استثنایی 2/5 ک.م. مربع و محصور با دیوارهای دفاعی سنگی به طول هفت کیلومتر و هفت دروازه منجر شد. در این محوطه بناهایی متعدد با کاربری های متنوع، اعم از مجموعه های عمومی چون کاخ با دروازه یادمانی، کتیبه، نقش برجسته و پیکره ها، ساختارها و فضاهایی با کارکردهای مذهبی، مسکونی، نظامی، تفریحی- تجاری و منبع آب وجود دارد. در مقاله حاضر، پس از معرفی محوطه و بیان آثار و ویژگی های آن، بر اساس داده های باستان شناختی، تاریخ هنری، تاریخی و زبان شناختی، سعی در بازشناسی هویت اصلی این مکان شده است. بر این اساس، پس از مرور انتقادی نظرات مطرح شده پیشین در این زمینه، پیشنهاد می شود که این شهر در مقیاسی سلطنتی، به عنوان مرکز منطقه ای، احتمالاً پتریای مورد اشاره ی هرودوت است که در حدود 545 پ.م. از سوی لیدیایی هایی که فکر گسترش حکومت شان را در سر داشته اند، ویران شده باشد. این واقعه در غالب شواهد به دست آمده از کاوش محوطه که مبنی بر آتش سوزی بسیار گسترده عمدی و تاراج و تخریب ساختارها بوده اند، ادعا شده است. این زمانی بود که تنها چیزی در حدود نیم قرن از زمان بنیانگذاری شهر، گذشته بوده است. مطابق با شواهد باستان شناختی و زبان شناختی، اواخر سده هفتم و اوایل سده ششم پ.م.، محتمل ترین تاریخ برای کرکنس داغ محسوب می شود. از سوی دیگر، برخلاف نظر سامرز که بنیانگذاران وساکنان این شهر را نخبگان مادی غیربومی می داند، استدلال می شود که داده ای برای این انتساب در دست نیست. گرچه باتوجه به مدارک تاریخی، می توان حضور آن ها را در این مکان برای دوره ای بین گسترش مرکز حکومت ماد تا هالیس تا زمانویرانی این شهر به دست لیدیایی ها مفروض دانست. در مقابل شواهد باستان شناختی و زبان شناختی، گواه فریگی بودن سازندگان این شهر هستند که برای احیای حکومت شان، کرکنس را جایگزین گوردیون پیشین کردند.

کلمات کلیدی:

آناتولی مرکزی، پتریا، عصر آهن فریگی، کرکنس داغ، ماد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/991705>

